

Sygn. akt I Ca 409/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu – I Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Iwona Podwójniak

SSO Joanna Składowska

SSO Tomasz Choczaj

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy ze skargi E. J.

z udziałem J. N.

o wznowienie postępowania w sprawie z wniosku E. J. z udziałem J. N. o rozgraniczenie zakończonym prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Sieradzu w sprawie I Ca 233/10

postanawia:

1. oddalić skargę;
2. zasądzić od skarżącego E. J. na rzecz uczestnika J. N. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;
3. przyznać adwokat M. B. zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w kwocie 442,80 (czteryście czterdzieści dwa 80/100) złotych brutto, którą wypłacić z funduszy Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu.

Sygn. akt I Ca 409/15

UZASADNIENIE

Skarżący E. J. w piśmie z dnia 27 listopada 2015 roku wniósł o wznowienie postępowania o rozgraniczenie zakończonym prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 1 czerwca 2011 roku wydanym w sprawie I Ca 233/10 oraz zmianę tego postanowienia poprzez rozgraniczenie działek (...) położonych w L. gmina K. stanowiących jego własność z działkami (...) położonymi w L. gmina K. stanowiącymi własność J. N. według „stanu prawnego ujawnionego na mapie sytuacyjnej z (...) Ośrodka (...) w S. nr indentyfikacyjny (...)” a także zasądzenie kosztów postępowania na jego rzecz.

Skarżący jako podstawę skargi powołał przepis art. 403 § 2 k.p.c. W uzasadnieniu skargi wskazał, że w dniu 23 października 2015 roku wszedł w posiadanie mapy sytuacyjnej (...), która to obrazuje przebieg granic działek w 1991 roku za pomocą wkopanych w ziemię kamieni granicznych i nie ma zaznaczonego na nim punktu (...) (odnalezionego przez biegłego B., na którym oparto przebieg granicy przyjętej ostatecznie przez sąd w sprawie o rozgraniczenie).

Ponadto skarżący wskazał, że w sposób nieprawidłowy został wyznaczony przebieg granicy w postępowaniu egzekucyjnym – biegły w ogóle nie wyznaczył granicy działki (...), której przebieg został opisany w orzeczeniu.

Skarżący wskazał, że w związku z powyższym granice ponownie stały się sporne.

Uczestnik postępowania J. N. wniósł o oddalenie skargi oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił:

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2010 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie z wniosku E. J. z udziałem J. N. dokonał rozgraniczenia nieruchomości oznaczonej jako działki (...) stanowiącej własność E. J. z nieruchomością oznaczoną jako działki (...) stanowiącą własność J. N., obie położone w miejscowości L., gmina K., poprzez wyznaczenie linii granicznej począwszy od punktu (...) poprzez (...) zanumerowanych na szkicu granicznym geodety B. Z. sporządzonym w dniu 19 lipca 2007 roku za numerem K. (...) /2007 oznaczonej kolorem zielonym na tym szkicu i dalej od punktu (...) poprzez (...) uwidocznionych na szkicu uzupełniającym tego samego biegłego z dnia 29 listopada 2007 roku za numerem K. (...) /2007 także oznaczonej kolorem zielonym (pkt 1).

Ponadto sąd dokonał rozgraniczenia działki (...) stanowiącej własność E. J. z działką (...) stanowiącą własność J. N. poprzez wyznaczenie linii granicznej począwszy od punktu (...) aż do punktu (...) zanumerowanych na szkicu granicznym geodety B. Z. sporządzonym w dniu 19 lipca 2007 roku za numerem K. (...) /2007 oznaczonej kolorem zielonym (pkt 2).

W wyniku apelacji uczestnika postępowania J. N., Sąd Okręgowy w Sieradzu postanowieniem z dnia 1 czerwca 2011 roku zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w Sieradzu w punktach 1 i 2 i dokonał rozgraniczenia działek wnioskodawcy E. J. (...) z działkami uczestnika postępowania J. N. (...) poprzez wyznaczenie linii granicznej począwszy od punktu 100 poprzez punkty (...) do punktu (...) zanumerowanych na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę Z. B. wpisanej do ewidencji zasobu (...) Ośrodka (...) w S. w dniu 15 kwietnia 2011 roku numer ewidencyjny (...) .8- (...) (pkt 1) oraz działki numer (...) stanowiącej własność E. J. z działką (...) stanowiącą własność J. N. poprzez wyznaczenie linii granicznej począwszy od punktu (...) zanumerowanych na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę Z. B. wpisanej do ewidencji zasobu (...) Ośrodka (...) w S. w dniu 15 kwietnia 2011 roku numer ewidencyjny (...) .8- (...) (pkt 2).

W uzasadnieniu takiego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że dokąd istniała możliwość ustalenia granicy według stanu ewidencyjnego w oparciu o operat do założenia ewidencji wsi L. z lat 1959-1962, która to granica jest zarazem granicą prawną, gdyż oddaje stan władania spornymi gruntami na dzień 4 listopada 1971 roku, to niedopuszczalnym było rozgraniczenie nieruchomości na podstawie kryterium ostatniego spokojnego stanu posiadania zastosowanego przez Sąd Rejonowy. W takim stanie rzeczy sąd drugiej instancji uzupełnił materiał dowodowy poprzez dopuszczenie dowodu z opinii biegłego Z. B. na okoliczność przebiegu granicy między nieruchomościami według operatu technicznego dla założenia ewidencji gruntów wsi L. z 1962 roku nr (...) z uwzględnieniem zmian jakie nastąpiły w użytkowaniu gruntu w połowie lat 60. związanych z wybudowaniem betonowego płotu a także budynku gospodarczego przez poprzedników uczestnika postępowania. Sąd uznał, że opinia biegłego Z. B. jest najbardziej miarodajna ze wszystkich opinii wykonanych przez biegłych geodetów na potrzeby niniejszej sprawy. Biegły ten potrafił odnaleźć odpowiednią ilość trwałych znaków geodezyjnych pokazanych w operacie (...), w tym odpowiednik wskazanego przez biegłego B. Z. punktu o6. Sąd Okręgowy uznał, że opinia biegłego geodety Z. B. w kontekście wcześniejszych opinii sporządzonych przez biegłych B. Z. czy B. O. a także powołanego w postępowaniu administracyjnym biegłego J. L. jest pełna, jasna i logiczna i jako taka winna stanowić podstawę ustaleń w niniejszej sprawie. Przewaga tej opinii nad innymi wydanymi w sprawie wynika z tego, że uwzględnia ona dodatkowe odnalezione punkty graniczne znajdujące się w terenie, pozwalając tym samym na dokładne odtworzenie przebiegu granicy ewidencyjnej z 1962 roku. Pozostali biegli twierdzili, że jest możliwe odtworzenie przebiegu granic ewidencyjnych w oparciu o operat nr (...), czego jednakże nie byli w stanie uczynić z uwagi na braki wynikające z nie odnalezienia na gruncie znaków granicznych pokazanych w tym operacie. Niekompletność, a w konsekwencji pewna dowolność wcześniejszych opinii miała zatem

przyczynę techniczną i usuwalną, co wprost wynika z opinii wykonanej przez biegłego Z. B. w toku postępowania odwoławczego.

W takim stanie rzeczy sąd odwoławczy wskazał, że istnieją podstawy do rozgraniczenia spornych gruntów w oparciu o pierwsze kryterium z art. 153 k.c., tj. według stanu prawnego. Z uwagi na to, że na przedmiotowe nieruchomości zostały wydane akty własności ziemi, granice spornych gruntów winny odzwierciedlać stan samoistnego posiadania tychże nieruchomości na dzień 4 listopada 1971 roku. W niniejszej sprawie biegli zgodnie podnosili, że w okresie od założenia ewidencji gruntów do 4 listopada 1971 roku nie były wykonywane żadne pomiary zmian w stanie władania przedmiotowych gruntów. Dowodzi to, że stan władania wykazany w aktach własności ziemi na dzień 4 listopada 1971 roku był zgodny ze stanem według operatu do założenia ewidencji gruntów. W rezultacie wyznaczona przez biegłego Z. B. granica według operatu do założenia ewidencji gruntów wsi L. nr ewidencyjny (...) jest jednocześnie granicą prawną pomiędzy nieruchomościami.

Ujawniona przez skarżącego E. J. mapa sytuacyjno-wysokościowa powstała dla celów projektowych – w związku z inwestycją telefonizacji wsi L.. Arkusz tej mapy o oznaczeniu 131.211.113 został przyjęty do państwowego zasobu w 1991 roku za numerem (...). Mapy o takim charakterze – sytuacyjno-wysokościowe – z uwagi na cel, dla których były tworzone, nie określały przebiegu granic „prawnych” między poszczególnymi nieruchomościami; geodeci, którzy takie mapy wykonywali nie analizowali czy granica, którą nanosili na mapę jest granicą prawną – nanosili to co widzieli w terenie. Mapy sytuacyjno-wysokościowe były następnie wykorzystywane jako tzw. mapy dyżurne i były uzupełniane kolejnymi pomiarami przez geodetów – aż do roku 2010, kiedy mapy analogowe przestały funkcjonować – zostały zastąpione mapami numerycznymi (cyfrowymi). Na mapę sytuacyjno-wysokościową – arkusze(...) – przedstawioną w niniejszej sprawie – w zakresie przebiegu granicy między działkami skarżącego E. J. i uczestnika J. N. – został następnie naniesiony pomiar wykonany w sprawie o rozgraniczenie przez biegłego geodetę B. (winno być B.) O.. Analiza treści tej mapy pod kątem przedstawionej na poszczególnych jej arkuszach jak wyżej linii granicznej między spornymi nieruchomościami wskazuje, że jest ona efektem pracy biegłego B. (winno być B.) O., który sporządzał opinię dla Sądu Rejonowego w sprawie o rozgraniczenie – sygn. akt I Ns 420/05. Opinia ta nie została jednak przyjęta jako podstawa rozgraniczenia. Przebieg granicy z tego pomiaru został jednak naniesiony na mapy sytuacyjno-wysokościowe. Z uwagi na powyższe ujawniony przebieg granicy na przedłożonej mapie sytuacyjno-wysokościowej nie stanowi nowego elementu w sprawie (opinia pisemna biegłego J. S. – k. 104-108, wyjaśnienia ustne – nagranie rozprawy z dnia 28 czerwca 2017 roku – 00:01:17-00:59:42 – protokół skrócony – k. 147-148, informacja (...) Ośrodka (...) w S. – k. 64).

Sąd oddalił wniosek skarżącego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka B. M. na okoliczność, że biegły Z. B. nie tylko w przypadku wnioskodawcy E. J., ale „w wielu innych, jako biegły sądowy podważa dokumentację państwową i ją fałszuje przed sądem”. Taka okoliczność pozostaje poza związkiem z podstawą wznowienia. Przedmiotem niniejszego postępowania nie jest ocena fachowości i bezstronności biegłego Z. B., ani też ocena zarzutów wnioskodawcy wobec tego biegłego. Z uwagi na zakres kognicji sądu z niniejszej skargi o wznowienie wynikającej z określonej w skardze podstawy wznowienia poza jakimkolwiek prawnym znaczeniem pozostawała kwestia ocen odnoszących się do ukarania uczestnika J. N. za wykroczenie zniszczenia zasiewu, czy też sporządzenia dokumentacji i pomiarów przez geodetę J. K..

Sąd oddalił również wnioski dowodowe zgłoszone przez pełnomocnika skarżącego na rozprawie w dniu 28 czerwca 2017 roku o zażądanie dokumentacji technicznej mapy sytuacyjno-wysokościowej dla ustalenia charakteru tej mapy, a następnie dopuszczenie dowodu z opinii biegłego geodety dla wyjaśnienia „znaczenia mapy sytuacyjno-wysokościowej”. Wbrew stanowisku skarżącego, kwestia została wystarczająco wyjaśniona w ustnym wystąpieniu przez biegłego J. S..

Sąd Okręgowy zważył:

Skarżący E. J. jako podstawę wznowienia wskazał przepis art. 403 § 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem można żądać wznowienia m.in. w razie wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Skarżący wskazał, że w dniu 23 października 2015 roku podczas zaznajamiania się z materiałami w (...) Ośrodku (...) w S. „ujawnił” mapę sytuacyjno-wysokościową, która obrazuje przebieg granic działek już w 1991 roku, widnieją na niej znaki graniczne i nie ma zaznaczonego punktu 89, na którym oparł opinię biegły B., a ta została przyjęta „w ostatecznym wyroku”.

Termin do wniesienia skargi został zachowany. E. J. wniósł skargę w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o podstawie wznowienia (art. 407 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Dokument, na którym oparł skargę ujawnił w dniu 23 października 2015 roku, zaś skargę złożył w dniu 27 listopada 2015 roku.

Skarga oparta została również na ustawowej podstawie wznowienia – skarżący przedstawił nowy środek dowodowy – mapę sytuacyjno-wysokościową, dokument ten mógłby mieć wpływ na wynik sprawy, dokument ten istniał przed prawomocnym zakończeniem sprawy o rozgraniczenie, a skarżący nie mógł z niego skorzystać, gdyż był mu nieznaną.

Niemniej skarga ostatecznie okazała się niezasadna, ponieważ zgłoszona podstawa wznowienia nie miała wpływu na treść wydanego orzeczenia o rozgraniczeniu. Powyższe bez wątpliwości wynika z opinii biegłego J. S., który jednoznacznie wskazał, że przebieg granicy uwidocznił na przedstawionej przez skarżącego mapie sytuacyjno-wysokościowej został na tę mapę naniesiony w wyniku pomiarów biegłego B. (winno być B.) O., te zaś przecież nie zostały przyjęte jako podstawa rozgraniczenia. Dowodowi temu nie można zatem przypisać takiej mocy, która mogłaby mieć wpływ na zapadłe rozstrzygnięcie o rozgraniczeniu. Ostatecznie rozgraniczenie między nieruchomościami skarżącego i uczestnika J. N. zostało dokonane według kryterium stanu prawnego wynikającego z uwłaszczenia i zakresu władania na dzień 4 listopada 1971 roku, opartego na odtworzeniu pierwotnych granic według operatu do założenia ewidencji gruntów nr (...). Biegły Z. B. odszukał w terenie znaki geodezyjne określające położenie punktów osnowy geodezyjnej i w ten sposób odtworzył przebieg granicy. W takiej sytuacji Sąd Okręgowy zdecydował o zmianie postanowienia Sądu Rejonowego – skoro bowiem było możliwe rozgraniczenie według kryterium stanu prawnego, to ma ono oczywiście pierwszeństwo przed kryterium ostatecznego stanu spokojnego posiadania. Dokument ujawniony przez skarżącego w postaci mapy sytuacyjno-wysokościowej mógłby mieć wpływ na wynik rozstrzygnięcia o rozgraniczeniu, w sytuacji gdyby jednoznacznie i pewnie podważył efekt pracy biegłego Z. B.. Tymczasem dla takiej tezy brak podstaw, co wynika jednoznacznie z opinii biegłego J. S., który wskazał, że przebieg linii granicznej uwidocznił na ujawnionej mapie to przebieg określony przez biegłego B. (winno być B.) O., który był znany sądowi w sprawie o rozgraniczenie, ponieważ to właśnie wówczas został wykonany i nie został przyjęty jako podstawa rozstrzygnięcia. Skoro zatem dokument w postaci mapy sytuacyjno-wysokościowej nie zawiera żadnych nowych elementów w zakresie źródeł wiedzy o przebiegu granicy ewidencyjnej wynikającej z operatu do założenia ewidencji wsi L. (...) to nie może mieć wpływu na treść wydanego rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie badanie merytoryczne sprawy było możliwe jedynie w granicach, jakie zostały określone podstawą wznowienia. Wynika stąd zakaz brania pod uwagę jakichkolwiek innych podnoszonych przez skarżącego okoliczności niż te, które odnoszą się do przytoczonej w skardze podstawy wznowienia.

Przedmiotowa sprawa wszczęta w wyniku skargi E. J. nie jest ponowną sprawą o rozgraniczenie, w której Sąd dokonywałby weryfikacji zapadłego rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie o rozgraniczeniu zostało podjęte w prawomocnie zakończonej sprawie i nie jest możliwe w niniejszym postępowaniu dokonywanie jakichkolwiek ocen co do tego czy rozstrzygnięcie jest prawidłowe, czy nie. Kognicją sądu objęta jest tylko jedna kwestia – wpływu wskazanej podstawy wznowienia na wynik tej prawomocnie zakończonej sprawy. Istotą postępowania wznowieniowego nie jest bowiem rozpoznanie sprawy po raz kolejny, na nowo – czego w istocie oczekiwał skarżący – lecz wyjaśnienie czy wskazana w skardze podstawa wznowienia zaistniała oraz – tak jak w niniejszej sprawie – czy miała istotny wpływ na treść orzeczenia. W obecnym rozpoznaniu nie było możliwe wyjście poza wskazaną przyczynę wznowienia. Ta zaś, jak to już wskazano powyżej – ostatecznie pozostawała bez wpływu na treść podjętego rozstrzygnięcia o rozgraniczeniu.

Ujawniony przez skarżącego dokument przedstawia przebieg spornej granicy według wskazania biegłego O., nie wniósł niczego, o czym sąd w sprawie o rozgraniczenie nie miałby wiedzy.

Z tych względów skarga o wznowienie podlega oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 412 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Skarżącego E. J., wobec tego, że jego skarga o wznowienie postępowania została oddalona, obciąża obowiązek zwrotu uczestnikowi postępowania J. N. kosztów zastępstwa prawnego – w wysokości 180 zł – stosownie do przepisu § 8 pkt 2 w zw. z 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku. poz. 461 ze zm.) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.poz. 1800).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu orzeczono na podstawie jak powołana wyżej, dodatkowo przy zastosowaniu § 19 i § 2 ust. 3 tegoż rozporządzenia.

Wyłożone tymczasowo wydatki obciążają ostatecznie Skarb Państwa. Wobec oddalenia skargi brak jest podstaw dla obciążenia wydatkami uczestnika. Mając na uwadze trudną sytuację majątkowo-zdrowotną skarżącego – co wynika z jego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach – oraz okoliczność, że podejmowane przez skarżącego postępowania wynikają z przekonania o swoich racjach, odstąpiono od obciążenia także skarżącego tymi wydatkami (art. 113 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).